

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Școala doctorală de Contabilitate

TEZĂ DE DOCTORAT

Prezentată și susținută public de către autor:

ALINA I. CHIRIAC (căsătorită MATEI)

Titlul tezei de doctorat:

**IMPLICAȚIILE GESTIUNII INFORMAȚIILOR ÎN DESCOPERIREA
FRAUDEI FISCALE ȘI A ECONOMIEI SUBTERANE**

Conducător de doctorat: Prof.univ.dr. Ileana NIȘULESCU

Comisia de susținere a tezei de doctorat:

Prof.univ.dr. Mihai Păunică (președinte)
Prof.univ.dr. Nicoleta Farcane (referent)
Conf.univ.dr. Rodica Gabriela Blișișel (referent)
Prof.univ.dr. Cleopatra Șendroi (referent)
Prof.univ.dr. Ileana Nișulescu
(conducător de doctorat)

Academia de Studii Economice din București
Universitatea de Vest din Timișoara
Universitatea de Vest din Timișoara
Academia de Studii Economice din București
Academia de Studii Economice din București

București, ianuarie 2025

ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE DIN BUCUREȘTI

Consiliul pentru Studii Universitare de Doctorat

Școala Doctorală de Contabilitate

**IMPLICAȚIILE GESTIUNII INFORMAȚIILOR ÎN DESCOPERIREA
FRAUDEI FISCALE ȘI A ECONOMIEI SUBTERANE**

ALINA I. CHIRIAC (căsătorită MATEI)

Motto: Când renunți să fii mai bun ai renunțat deja să fii bun.

Conducător de doctorat: Prof.univ.dr. Ileana NIȘULESCU

București, 2025

CUPRINS

REZUMAT.....	I
SUMMARY.....	II
MULȚUMIRI.....	III
1. INTRODUCERE.....	1
1.1. Importanța temei cercetate și motivarea abordării acesteia.....	1
1.2. Obiectivele cercetării.....	3
1.3. Relevanța cercetării.....	8
1.4. Structura tezei de doctorat.....	14
2. STADIUL ACTUAL AL CERCETĂRII.....	19
2.1. Dihotomia contabilității. Creativitate și conformare.....	20
2.2. Frauda fiscală și evaziunea fiscală.....	22
2.3. Umbrele economiei: de la activități informale la evaziune fiscală.....	33
2.3.1. Economia gri, informală, subterană.....	34
2.3.2. Impactul economiei gri asupra concurenței loiale.....	35
2.3.3. Impactul economiei gri asupra bugetului de stat.....	36
2.4. Managementul riscurilor de neconformare fiscală.....	37
2.5. Considerații generale privind intelligence-ul economic.....	53
2.6. Cartografierea cunoașterii: O analiză bibliometrică a literaturii despre fraudă în contabilitate.....	61
2.7. Concluziile capitolului teoretic.....	71
3. CADRUL CONCEPTUAL PENTRU ANALIZA PATTERNURILOR ÎN CERCETAREA FRAUDEI FISCALE ȘI EVALUAREA IMPACTULUI SANȚIUNILOR ȘI NERESPECTĂRII REGLEMENTĂRIILOR ASUPRA INDICATORILOR FINANCIARI.....	74
3.1. Tendințe și patternuri în cercetarea fraudei fiscale.....	76
3.2. Analiza exploratorie a neconformității activelor din declarațiile financiare.....	78
3.3. Implicații financiare ale nerespectării reglementărilor în afacerile de transport.....	82
3.4. Analiza multivariată a relațiilor dintre neconformitate și incertitudine financiară în sectorul transporturilor.....	85
3.5. Clarificarea impactului sancțiunilor asupra indicatorilor financiari în transporturi: o analiză comparativă empirică.....	92
4. METODOLOGIA CERCETĂRII.....	96
5. REZULTATE ȘI DISCUȚII.....	103
5.1. Evoluția și implicațiile noilor metode de detecție a fraudei fiscale: o analiză de tendință.....	104
5.2. Discrepanțe în raportarea activelor: descoperiri din analiza exploratorie a declarațiilor financiare.....	112

5.3. Costurile conformității: impactul financiar al nerespectării reglementărilor în sectorul transporturilor	117
5.4. Dinamica neconformității și incertitudinii financiare: privire din analiza multivariată în transporturi	126
5.5. Efectele sancțiunilor asupra performanței financiare în industria transporturilor	143
<i>6. CONCLUZII</i>	<i>163</i>
<i>REFERINȚE BIBLIOGRAFICE.....</i>	<i>172</i>
<i>LISTA ABREVIERILOR ȘI ACRONIMELOR</i>	<i>186</i>
<i>LISTA TABELELOR.....</i>	<i>187</i>
<i>LISTA FIGURILOR.....</i>	<i>189</i>
<i>LISTA ANEXELOR.....</i>	<i>190</i>

REZUMAT

Această teză de doctorat explorează efectele fraudei fiscale prin evaluarea impactului sancțiunilor și al nerespectării reglementărilor asupra indicatorilor financiari, cu o concentrare specială pe sectorul transporturilor din România. În plus, investighează implicațiile gestiunii inadecvate a informațiilor în descoperirea fraudelor fiscale și a economiei subterane. Prin introducerea unor concepte-cheie precum contabilitatea creativă și fraudă fiscală, lucrarea subliniază modul în care evitarea obligațiilor fiscale distorsionează piața și subminează echitatea socială, cauzând statului pierderi substanțiale de venituri.

În prima parte, analiza adoptă o abordare bibliometrică pentru a identifica influențele majore, limitele cercetării și direcțiile curente în cercetare, oferind o bază solidă pentru înțelegerea profundă a fraudei fiscale. De asemenea, propune strategii pentru consolidarea conformării fiscale, inclusiv intensificarea legislației, promovarea conștientizării fiscale și simplificarea sistemelor de impozitare.

Studiile detaliate din cadrul tezei analizează impactul nerespectării reglementărilor în sectorul transporturilor și efectele sale asupra performanței financiare, folosind metode statistice avansate pentru a evidenția corelații și cauzalități. Prin integrarea unor tehnici precum Analiza Componentelor Principale, Metoda regresiei și corelației, Analiza factorială a corespondențelor, Metoda Lentilelor lui Brunswik, teza propune soluții pragmatice pentru combaterea fraudei fiscale și a economiei gri și arată cum informații și date colectate de la alte instituții ale statului, pot fi procesate și analizate, în vederea descoperirii faptelor de evaziune și fraudă fiscală sau pentru scoaterea la suprafață a economiei gri.

În concluzie, teza contribuie la literatura de specialitate printr-o înțelegere aprofundată a interacțiunilor dintre comportamentul economic și reglementările fiscale, oferind recomandări pentru politici fiscale mai eficiente, cu un impact pozitiv asupra stabilității și echității economice în România.

Cuvinte cheie: fraudă, evaziune fiscală, economie subterană, managementul riscului de neconformare fiscală, intelligence economic, transporturi.